

AKTUALITĀTES SIEVIEŠU UN VĪRIEŠU VIENLĪDZĪGU TIESĪBU UN IESPĒJU VEICINĀŠANĀ

JANVĀRIS 2023

LATVIJĀ:

- 20. janvārī norisinājās Latvijas Brīvo arodbiedrību savienības (LBAS) organizēts tiešsaistes Dzimumu līdztiesības forums. Forumu atklāja labklājības ministre Evika Siliņa un tajā piedalījās Eiropas Dzimumu līdztiesības institūta, kā arī Eiropas Dzīves un darba apstākļu uzlabošanas fonda pārstāvji, lai apspriestu aktualitātes dzimumu līdztiesības jomā. Tāpat forumā tika sniegti uzņēmumu labās prakses piemēri.
- 13. janvārī Iekšlietu ministrijā norisinājās projekta "Kapacitātes celšana un izpratnes veicināšana, lai novērstu un mazinātu neiecietību Latvijā" noslēguma konference "Naida noziegumi: atpazīt, izmeklēt, novērst!", kuru organizēja Sabiedrības integrācijas fonds sadarbībā ar LU Juridisko fakultāti, Tiesu administrāciju, Latvijas Republikas prokuratūru un Valsts policiju. Konferencē tika prezentēti projekta rezultāti un jauns pētījums "Naida noziegumi un naida runa. Starptautiskie standarti un Latvijas tiesiskais regulējums un prakse".
- Lai noskaidrotu, kā pilnveidot esošos diskriminācijas novēršanas mehānismus Latvijā un iesviest jaunus, Sabiedrības integrācijas fonds sadarbībā ar pētījumu kompāniju "Kantar" un Korporatīvās ilgtspējas un atbildības institūtu š.g. 10. janvārī rīkoja tiešsaistes konferenci "Dažādības kompass 2023".
- Latvijas Radio 1 raidījumā "Pievienotā vērtība" norisinājās diskusija par darba samaksas atšķirībām kontekstā ar "Figure Baltic Advisory" publiskoto jaunāko pētījumu par taisnīgāko atalgojuma maksātāju topu. Pēdējos piecos gados aizvien vairāk uzņēmumu apzināti sāk vērtēt atalgojuma datus, lai pārlicinātos, ka uzņēmumā nevalda atalgojuma diskriminācija.

- Lai vardarbībā cietušie un viņu tuvinieki būtu informēti par to, kāds atbalsts pieejams un kur to var saņemt, Eiropas Komisijas pārstāvniecība Latvijā kopā ar Valsts policiju un nevalstiskajām organizācijām 19. janvārī uzsāka kampaņu "Es turēšu acis vaļā". Kampaņas mērķis ir radīt vidi, kur noziegumos cietušie justos droši, aizsargāti un atbalstīti.
- Sniedzot interviju Latvijas Radio, biedrības "Centrs MARTA" vadītāja Iluta Lāce norādīja, ka, salīdzinājumā ar situāciju pirms pandēmijas, pērn dubultojušies "Centrs MARTA" sniegtā palīdzība no vardarbības cietušām sievietēm. Situācija ar vardarbību joprojām vērtējama kā kritiska - īpašs vardarbības gadījumu pieaugums (40%) bija vērojams Covid-19 pandēmijas laikā.
- Biedrība "Centrs MARTA" sadarbībā ar Rīgas Sociālo dienestu, no 2023. gada 24. janvāra līdz 11. aprīlim nodrošinās klātienē atbalsta grupas pakalpojumu vardarbībā cietušām sievietēm, kuru deklarētā dzīvesvieta ir Rīga. Dalība atbalsta grupā ir bez maksas.

E I R O P Ā :

- 10. janvārī Eiropas Inovāciju un tehnoloģiju institūts (EIT) nāca klajā ar jaunu iniciatīvu "EIT Campus", kuras mērķis ir atvieglot piekļuvi institūta plašajam izglītības un apmācības piedāvājumam, kas apvieno inovāciju un uzņēmējdarbības aspektus. Papildus jaunajam kursu piedāvājumam iniciatīvas ietvaros tiks piedāvāts pakalpojums vidusskolēniem "EIT Girls Go Circular", kas palīdzēs meitenēm pilnveidot tehnoloģiskās un uzņēmējdarbības prasmes, kas saistītas ar zaļo un digitālo pārkārtošanos.
- Janvārī par Eiropas Savienības Padomes prezidējošo valsti kļuva Zviedrija, pārņemot prezidentūras pienākumus no Čehijas. Zviedrijas prezidentūras galvenās prioritātes dzimumu līdztiesības jomā būs ES pievienošanās Stambulas konvencijai, darbs pie darba samaksas pārskatāmības un vardarbības pret sievietēm apkarošanas direktīvām, kā arī dzimumu līdztiesības aspekta integrācija budžeta procesos.

- Starptautiskās izglītības dienas kontekstā, ko atzīmē 24. janvārī, Eiropas Komisija un Augstais pārstāvis/ Komisijas priekšsēdētājas vietnieks Žuzeps Borels nāca klajā ar paziņojumu, īpaši uzsverot to, ka daudzās pasaules daļās joprojām pastāv ar dzimumu saistīta diskriminācija un vardarbība, kā arī citi sistēmiski šķēršļi, kas meitenēm un sievietēm liedz piekļuvi izglītībai.
- Aicinām iepazīties ar Eiropas Dzimumu līdztiesības institūta jaunāko publikāciju par novērtējumu veikšanu, ņemot vērā dzimumu līdztiesības principu.
- Eiropas Dzimumu līdztiesības institūts ir publicējis informatīvu materiālu par sieviešu slepkavībām (femicides). Sieviešu noslepkavošana joprojām ir plaši izplatīta visā pasaulē. 2020. gadā visā pasaulē partneri vai sieviešu ģimenes locekļi nogalināja apmēram 47 000 sievietes. Arī Latvijā šī ir aktuāla problēma - balstoties Eiropas Dzimumu līdztiesības institūta 2022. gada indeksa datos, Latvijai ir visaugstākais rādītājs Eiropas Savienībā sievietēm, kuras ir tīši noslepkavojis partneris vai radnieks.

P A S A U L Ē :

- 25. janvāris tiek atzīmēta kā Starptautiskā diena sievietēm daudzpusējo attiecību jomā (International Day of Women in Multilateralism). Šīs dienas mērķis ir izcelt sieviešu būtisko lomu cilvēktiesību, miera un ilgtspējīgas attīstības veicināšanā daudzpusējās attiecībās. Šīs dienas ietvaros tiek aktualizēts jautājums par to, kā veicināt sieviešu pārstāvību lēmumu pieņemšanā, kā arī, kā nodrošināt, ka daudzpusējās sadarbības principi darbojas sieviešu un meiteņu labā, īstenojot dzimumu līdztiesības veicināšanas pasākumus.
- Janvāra sākumā ASV valdība prezentēja savu pirmo starpinstitūciju Stratēģiju, lai veicinātu sieviešu ekonomisko drošību visā pasaulē. Stratēģijā tiek izklāstīta vīzija, saskaņā ar kuru sievietes un meitenes visā pasaulē spēj pilnībā, jēgpilni un vienlīdzīgi dot ieguldījumu un gūt labumu no ekonomiskās izaugsmes. Stratēģijā tiek izcelta interseksionālā diskriminācija, kā arī aizspriedumu ietekme, balstoties personas rasē, dzimumā, seksuālajā orientācijā vai dzimumidentitātē, etniskajā izcelsmē, reliģiskajā piederībā vai socioekonomiskajā stāvoklī.

- No 16. janvāra līdz 20. janvārim Davosā norisinājās Pasaules ekonomikas forums, kurā tika diskutēts arī par dzimumu līdztiesības jautājumiem. ANO Dzimumu līdztiesības un sieviešu iespēju veicināšanas institūcija (UN Women) organizēja virkni diskusiju un aktivitāšu, lai veicinātu dzimumu līdztiesību ekonomikas jomā, tehnoloģiju un inovāciju attīstībā, kā arī, lai izgaismotu ar dzimumu saistītas vardarbības problemātiku.
- Aicinām iepazīties ar BBC sagatavoto reportāžu par sieviešu situāciju Afganistānā, kas ietver intervijas ar afgāņu sievietēm, kuras turpina dzīvot Afganistānā vai arī ir devušās prom no valsts.
- Pasaules banka ir publicējusi pētījumu "Sievietes, uzņēmējdarbība un likumdošana 2022". Šis ir astotais Pasaules bankas ikgadējais pētījums, kurā tiek novērtēti likumi un noteikumi, kas ietekmē sieviešu ekonomiskās iespējas 190 pasaules valstīs.